

Václav Norbert Oktavián Kinský (1642–1719)

Václav Norbert Oktavián Kinský byl vysokým státníkem, rytířem řádu Zlatého rouna a jedním z nejbohatších šlechticů své doby.

Václav Norbert se narodil 1. dubna roku 1642. Jeho otcem byl Jan Oktavián Kinský, tajný rada a první komoří Ferdinanda III. Matka byla Marie Magdalena, hraběnka z Porcia a Brugnara. Václav Norbert byl ze čtyř dětí, měl staršího bratra Františka Oldřicha a dvě sestry. Protože se Františku Oldřichovi nezdařilo získat dědice, dostal Václav Norbert po jeho smrti rodinné statky v Chlumci nad Cidlinou.

Po studiích práv na Klementinu založil rodinu a začal se postupně podílet na zemské správě.¹ Za svého života měl Václav Norbert dvě manželky. První byla hraběnka Anna Marie Barbora z Martinic, se kterou byl sezdán roku 1668. Anna mu dala celkem devět dětí, pět synů a čtyři dcery. Většího významu dosáhli pouze synové František Ferdinand, pozdější nejvyšší kancléř a Štěpán Vilém, vyslanec dvora v Moskvě a Paříži, který za své služby koruně dostal knížecí titul. Oběma bratrům se podařilo stát členy řádu Zlatého rouna. Druhou manželkou Kinského byla Anna Terezie z Nesselrode. Anna Terezie mu dala 3 dcery a 3 syny. Ze synů dosáhl uznání pouze Filip Josef František, který se stejně jako otec a nevlastní bratr se stal nejvyšším kancléřem.²

Oproti svému bratru Františku Oldřichovi měl Václav Norbert dědiců víc než dost. Počet jeho mužských potomků se postupně stával větším a větším problémem, se kterým si Václav Norbert musel poradit. Řešení problému spočívalo v penězích na koupi panství pro jeho jednotlivé syny. Díky rodovému dědictví a jeho dobrým správním schopnostem se stal Václav Norbert jedním z nejbohatších českých šlechticů své doby, a tak se mu podařilo problém překonat. Tímto se zasloužil o zvětšení přímého vlivu svého rodu. Své velké finance čerpal pochopitelně ze svých platů coby vysoký státník a výnosů z rozsáhlých statků.³ Velké příjmy mu umožňovaly zřizovat i nové podniky, jak tomu například bylo u založení skláren na jeho Mostovském panství.⁴

Aby usnadnil řešení dědických sporů, které by po jeho smrti mohly nastat, založil nedělitelný fideikomis. Kinského fideikomis zahrnoval panství Chlumec, dva domy v Praze,

¹ VALENTA, Aleš. *Dějiny rodu Kinských*. České Budějovice 2004, s. 72.

² MAŠEK, Petr. *Modrá krev. Minulost a přítomnost šlechtických rodů v českých zemích*. Praha 1999, s. 130-131.

³ VALENTA, A. *Dějiny*, s. 75-77.

⁴ MAŠEK, P. *Modrá*, s. 131.

dům ve Vídni, stříbrný servis, dvě rodinné knihovny a chlumecký hřebčín. V době vytváření fideikomisu probíhal konflikt mezi Václavem Norbertem a jeho dvěma nejstaršími syny, Janem Václavem Oktaviánem a Bernardem Františkem Antonínem. Roztržka byla zřejmě vyvolána nesouhlasem synů s novým otcovým sňatkem, který jim dělal obavy ohledně jejich dědictví. Nedůstojný způsob jakým synové svůj nesouhlas dávali najevo, jim zajistil pouze jejich krácení na dědictví.⁵

Z pohledu historie rodu Kinských se lze dívat na život Václava Norberta jako milník, protože jeho dva synové František Ferdinand a Štěpán Vilém, rozlomili rodovou linii na dvě a to hraběcí, a knížecí.

Dobré je zmínit, že Václav Norbert nebyl jen státníkem, ale i stavebním podnikatelem a milovníkem zahrad. Celý život velebil své panství v Chlumci nad Cidlinou nejrůznějšími stavbami. Typickými ukázkami jsou například most přes řeku Cidlinu, který sloužil svému účelu až do roku 1855, dům zvaný „Majorát“ také v Chlumci, výstavba Lorety, ze které se na jeho přání měla stát škola. Jeho zájem ve stavbách se setkal v jeho oblibě zahrad u příležitosti stavby skleníků, pro pěstování pomerančovníků, fiků a citronovníků.⁶

Politická kariéra Václava Norberta zahrnovala mnoho významných titulů. Prvními významnými tituly byly císařský komoří a apelační rada, ke kterým mu zřejmě dopomohl jeho bratr František Oldřich. Roku 1688 se stal Václav Norbert prezidentem apelačního soudu. Dalšího roku byl jmenován členem tajné rady. Roku 1690 se stal nejvyšším zemským sudím. Na této funkci setrval do roku 1696, kdy byl jmenován nejvyšším komorníkem.⁷ Roku 1703 se stal zastupujícím českým kancléřem⁸ a o dvě léta později nejvyšším kancléřem, stejně jako jeho bratr František Oldřich roky před ním.⁹ Václav Norbert byl také členem komise pro zvelebení a povznesení královských měst a to mezi roky 1704-1705 a patřil k jejím předním členům.¹⁰

Protože nebylo obsazeno místo nejvyššího purkrabího mezi roky 1710 až 1711, byl Václav Norbert nucen nejen působit jako nejvyšší kancléř, ale zároveň předsedat zemskému místodržitelství. Kvůli vysokému věku v roce 1711 odstoupil z postu nejvyššího kancléře a byl nahrazen Janem Vratislavem z Mitrovic. Po resignaci na funkci nejvyššího kancléře, mu udělil král nejvyšší habsburské vyznamenání, řád Zlatého rouna.

⁵ VALENTA, A. Dějiny, s. 75-78.

⁶ MAŠEK, P. Modrá, s. 131.

⁷ VALENTA, A. Dějiny, s. 79-80.

⁸ VOKÁČOVÁ, Petra. *Příběhy o hrdé pokoře. Aristokracie v českých zemích v době baroka*. Praha 2014, s. 370.

⁹ VALENTA, A. Dějiny, s. 80.

¹⁰ VONDRA, Roman. *České země v letech 1705-1792. Věk absolutismu, osvěcenství, paruk a třírohých klobouků*. Praha 2010, s. 144.

Po celou dobu kdy Václav Norbert zasedal jako Nejvyšší kancléř, byla vedena Válka o španělské dědictví (1700-1713). Jeho úřadování se točilo zejména okolo daní, kterých bylo, v důsledku této dlouhé války, třeba čím dál tím více. Na rozdíl od jeho bratra se mu nepodařilo získat větší vliv na zahraniční politice státu.

Zemřel roku 1719 ve Vídni, ve věku sedmdesáti sedmi let.¹¹ (80)

Seznam užitých literatury

VALENTA, Aleš. *Dějiny rodu Kinských*. České Budějovice 2004.

VONDRA, Roman. *České země v letech 1705-1792. Věk absolutismu, osvícenství, paruk a třírohých klobouků*. Praha 2010.

VOKÁČOVÁ, Petra. *Příběhy o hrdé pokoře. Aristokracie v českých zemích v době baroka*. Praha 2014.

MAŠEK, Petr. *Modrá krev. Minulost a přítomnost šlechtických rodů v českých zemích*. Praha 1999.

BROŽ, Ivan. *Velké postavy rodu Kinských*. Praha 1997.

¹¹ VALENTA, A. Dějiny, s. 80.